

**Fredssoldatmöte, medaljceremoni fredag 23 okt 2009 klockan 1700,
Armémuseum Stockholm**

Medalj ceremonin

1. Uppställning på Artillerigården enligt skiss nedan. Klart kl 1712
2. Musikkåren spelar "Under blå-gul fana"
3. "Stillhet" anbefalls. ÖB med adjutant (kommandoteckenförare) och Medaljbärare (L Enander) marscherar fram till talarstolen (från AM) – Musikkåren blåser 4 appeller.
4. C PROT lämnar av till ÖB i ordning: FN-veteraner, medaljörer, musikkår
5. ÖB välkomstord och tal
6. Medaljceremoni, tapto och tyst minut
7. Musikkåren spelar "Under Fredsfanan"
8. ÖB avslutningsord
9. C SMHA & C AM hälsar välkomna
10. Anders Åberg orienterar om utställningen
11. Skingring. Förflyttning till utställningen.
12. ÖB, medaljörer och särskilt inbjudna tar täten. Musikkåren spelar skingringsmusik
13. ÖB Medaljeringsmiddag Rest Borggården (f d Druvan)

Mina damer, herrar och kolleger,

Varmt välkomna till Armémuseum och denna särskilda visning av den nyöppnade permanenta utställningen om våra Fredssoldater i Utlandsstyrkan.

Efter andra världskriget bildades FN för att bevara freden. I mer än 50 år har väpnad trupp använts för att hindra krig och bevara fred. Därför uppmärksammas den internationella FN dagen i morgon över hela världen.

Genom Sveriges engagemang i FN för världsfreden stärker vi förutsättningarna för att Sverige skall kunna fortsätta leva ett liv i fred och säkerhet. Det är ett engagemang som gagnar vår egen trygghet och som säkrar vår demokrati. Sedan FN:s fredsbevarande insatser inleddes har drygt 100 000 svenskar deltagit. Vi har all anledning att känna tacksamhet och stolthet över de insatser som så många svenskar har gjort och för närvarande gör.

* Kort paus *

Under åren 1960 till 1964 deltog Sverige i FN:s insats i Kongo med trupp. I samband med de omfattande stridigheter som svenska förband deltog i, gjordes ett stort antal berömvärda och modiga insatser. Konflikten i Kongo trappades upp i samband med att landet förklarades självständigt efter flera decennier som belgisk koloni.

Det var den 13 september 1961 som ONUC-trupperna slog till mot Katanga i operation *Morthor* och strider utbröt på flera ställen. Det irländska kompaniet i Jadotville hade inte informerats om operationen utan blev inneslutna och anfallna av det katangesiska gendarmeriet och de stamkrigare som förstärkt Tshombes styrkor.

De 158 irländska soldaterna höll ut i flera dagar trots upprepade anfall. ONUC:s högkvarter beordrade en maximal ansträngning för att befria de belägrade. Två kompanier, ett irländskt och ett indiskt, sattes på lastbilar och konvojen som eskorterades av två svenska pansarbilar, startade mot Jadotville nästan tolv mil bort.

Jag vill läsa några rader ur det brev som skrevs av det indiska kompaniets chef Major Sham Manglas den 25 september 1961, i samband med operation *Morthor* i Jadotville, för att ge ett exempel på vikten av vår svenska insats:

”Fienden sköt på alla håll med granatkastare och automatvapen och anföll oss till slut rent fysiskt, då de var överlägsna i antal; dessa två pansarbilar blev vår räddning; det var tack vare modet, uthålligheten och djärvheten hos dessa svenskar på pansarbilarna

som höll fienden stängin. Och på så sätt skyddades och räddades den gemensamma kolonnen.

Denna dag var hela kolonnen utsatt för flera dödsfallor på många platser och vid flera tillfällen, från såväl marken som luften. Mitt hjärta är fullt av beröm för dessa ungdomar som kämpade likt lejon och räddade kolonnen från fullständig förintelse. Ännu har jag inte kunnat få tag på en medalj, men jag ska överlämna en sådan till er snarast möjligt.”

Eder Sham Manglas.

Insatserna för fred är inte utan risk. Varje utpost innebär dagliga risktaganden. Resultatet av våra Kongoveteraners insats förs vidare av FN:s personal såväl som personal i andra insatser över hela världen, i nuvarande såväl som i kommande missioner.

Som ett bevis på Försvarmaktens uppskattning av våra FN-soldater som tjänstgjort i Kongo, är jag särskilt glad att idag få överlämna Försvarmaktens belöningsmedalj i guld för internationella insatser. De soldater som ska medaljeras har i allra högsta grad genomfört berömvärda insatser i internationell tjänst. Vi vet att de har visat prov på stort personligt mod och att de framgångsrikt löst mycket svåra och riskfyllda uppgifter.

C PROT kommenterar Quinlan I medan ÖB och Medaljbärare (MB) går fram mot medaljörerna

Fanor förs till givakt. *C PROT läser upp namnen efterhand*

ÖB medaljerar Andersson & Holmér

*Musikkåren: Fanfarer när siste man medaljerats. **Fanor förs till manöver.***

C PROT kommenterar Quinlan II medan ÖB & MB väntar

Fanor förs till givakt. *C PROT läser upp namnen efterhand*

ÖB medaljerar Björklund, Gavelin, Holmgren, Johnsson, & Lundahl.

*Musikkåren fanfarer när siste man medaljerats. **Fanor förs till manöver.***

C PROT: ”Fyra av de soldater som ÖB beslutat tilldela medalj för sina insatser under Quinlan I och II finns inte längre bland oss. De tilldelas därför medaljen postumt. Medaljerna kommer att överlämnas till deras anhöriga i särskild ordning.

Fanor förs till givakt. C PROT läser upp namnen efterhand

ÖB ”medaljerar”(läggs en i taget på ett bord med fyra ”kuddar”) postumt för

Quinlan I: Jonny Jonsson och Ivar Kaati, samt för

Quinlan II: Rune Ekberg och Torsten Kars

ÖB (med adj och Medaljbärare) går tillbaka till talarstolen

ÖB:

För dessa kamrater - för övriga kamrater som ej längre är med oss - samt för de som stupat i Kongo och i alla andra insatser i Fredens tjänst spelas nu Arméns Tapto - Därefter föreslås att vi ägnar dem en tyst minut. - Våra tankar går även till alla som förlorat en familjemedlem, en vän, en medmänniska - i samband med internationella fredsbevarande insatser.

Armén Stora Tapto spelas, direkt följt av en tyst minut.

Fanor förs därefter till manöver.

Musikkåren spelar ”Under Fredsfanan”

ÖB slutord:

Jag har sedan mitt tillträde besökt våra förband i Kosovo, Afghanistan och även den nu avslutade operationen i Adenviken utanför Somalia. Just nu deltar cirka 800 svenska män och kvinnor i internationella fredsfrämjande insatser och de gör, precis som ni gjorde, berömliga insatser för Sveriges försvarsmakt i fredens tjänst.

Insatsen i Afghanistan är ett exempel på att morgondagens konfliktförebyggande och konfliktdämpande insatser kräver förband med hög förmåga och bred kompetens. Det är en motiverad styrka med stor skicklighet.

Avslutningsvis vill jag understryka att det är extra glädjande att idag ha fått dela ut Försvarsmaktens belöningsmedalj, för insatser som skett för nära 50 år tillbaka i tiden. Vi vet att vår personal internationellt vunnit ett välförtjänt erkännande.

Jag överlämnar nu ordet till Kanslichefen för Sveriges Försvars Militärhistoriska Arv, 1. Försvarsantikvarie Christian Braunstein

Chefen SFHA (Ch Braunstein), C Armémuseum och Utställningsproducenten kommenterar utställningen samt hälsar välkomna

ÖB, medaljörer och särskilt inbjudna tar täten och går till utställningen

Musikkåren spelar lämplig musik under förflyttning till utställningen

Därefter fortsätter programmet inne i Armémuseum

SKISS:

